

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní JUDr. Martinou Radkovou, Ph.D., ve věci

žalobce: **A. P.**
bytem I. P. P. 1/85, X O.
zastoupený zákonnou zástupkyní Š. P.
bytem I. 3/89, O.
adresa pro doručování I. 1/85, X O.

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 1. 2018, č. j. MPSV-2018/17374-922,
ve věci příspěvku na péči

takto:

I. Žaloba **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce navrhoval přezkoumání rozhodnutí žalovaného, citovaného v záhlaví, kterým žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Olomouci (dále jen „úřad práce“) ze dne 29. 11. 2016, č. j. 197540/2016/OLO. Tímto rozhodnutím úřad práce nepřiznal žalobci příspěvek na péči.
2. **Žalobce v žalobě** namítal porušení § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „správní řád“). Žalovaný se nevypořádal se všemi námitkami v odvolání, s výsledky sociálního šetření a s obsahem předložených lékařských nálezů. Žalobce považoval napadené rozhodnutí a posudek o zdravotním stavu a závislosti za skutkově nesprávné. Žalobce má diagnostikované vzácné

onemocnění – mukopolysacharidózu IV A. Jejím následkem se u žalobce začíná projevovat koordinační porucha a asymetrické držení těla, je omezena hrubá a jemná motorika a grafomotorika. Špatná je zejména funkce středových prstů. V řeči se projevuje fyziologická dyslalie. Žalobce trpí mnohočetným postižením páteře, celodenně nosí korzet a do budoucna je zvažováno operační řešení. Žalobce má přísný zákaz dorzální flexe v krční páteři pro instabilitu atlantookcipitálního skloubení v rámci MPS a také zákaz činností s doskoky či nárazovými a namáhavými pohyby páteře. Nutno je také zabránit prudkým pohybům hlavy. Není doporučena chůze na delší vzdálenosti, které žalobce překonává s pomocí kočárku. Od prosince 2016 se žalobce každý týden ve Fakultní nemocnici Olomouc podrobuje enzymoterapii, probíhá rehabilitace a žalobce je v odborné péči kardiologa, ortopeda, neurologa a Fakultní nemocnice v Motole. Žalobce má v mateřské škole přiděleného asistenta pedagoga.

3. Pokud jde o mobilitu, u žalobce je problémové vstávání a usedání do určitých pozic, kde mu činí problémy omezení rozsahu pohybu korzetem. Nemá-li žalobce po ruce vhodnou oporu, řeší to zpravidla kleknutím na všechny čtyři končetiny, poté se přetočí, opře a vstane. Pohybu krok za krokem je žalobce schopen v určitém rozsahu a pouze v rovném terénu. Zde se posudek komise opírá o zlepšení schopnosti pohybu v rozsahu 2 km dokladovaného pro potřeby léčby. Jednalo se však o ojedinělý osobní rekord, kterého žalobce rozhodně není schopen běžně. Používání korzetu navíc velmi výrazně omezuje rozsah pohybu dolních končetin. Žalobce není schopen dostatečného zvednutí, což mu činí problémy v nerovném terénu a ve zvládání schodů. Ty je žalobce schopen zvládnout pouze za podmínky nízkých stupňů, přisunem jedné nohy ke druhé a s oporou zábradlí a kde si přitahováním dopomáhá. Nástup a výstup z dopravních prostředků žalobce rovněž nezvládá. Ve školce jsou jeho možnostem přizpůsobeny délky procházek. V běžném životě, včetně návštěv lékařů, je žalobce na delší vzdálenosti dosud často nošen či dopravován pomocí kočárku.
4. U úkonů souvisejících se stravováním se u žalobce projevují problémy s ohledem na omezení zejména jemné motoriky. Žalobce není schopen nalít si nápoj a rozdělit stravu na menší kousky a s omezeními je schopen je rovněž částečně přemístit. Dodržování dietního denního režimu nelze zřejmě s ohledem na věk ohodnotit.
5. Žalobce není schopen zvládat oblékání a obouvání, je omezen nošením celotělového korzetu v kombinaci s omezením jemné motoriky. Výběr a vrstvení oblečení nezvládá spíše s ohledem na věk.
6. Žalobce bez pomoci nesundá korzet a není tedy schopen ani použít hygienické zařízení; ostatní úkony tělesné hygieny je s ohledem na omezení jemné motoriky schopen provádět s dopomocí.
7. K výkonu fyziologické potřeby žalobce uvedl, že dosud není schopen vždy včas použít WC, s ohledem na nošení korzetu se sám nevysvlékne a neprovede očistu. Vzhledem k omezení hybnosti jemné motoriky a rozsahu pohybu paží žalobce není schopen regulovat směr vyprazdňování. Vyprazdňování zvládá.
8. S ohledem na věk a rozsáhlost péče o zdraví žalobce není schopen ji provádět sám. Žalobce má denní domácí rehabilitaci, 1× týdně řízenou rehabilitaci ve zdravotnickém zařízení, 1× týdně intravenózní aplikaci léčiv (vždy 3× v místě bydliště v Olomouci a 1× v Praze).

9. Žalobce není schopen samostatně vykonávat osobní aktivity, a to s ohledem na vysokou náročnost sladění všech aktivit souvisejících s péčí o zdraví a zdravotními obtížemi – omezením hrubé a jemné motoriky, zamezením rizikových činností, přísným zákazem dorzální flexe krční páteře pro instabilitu atlantookcipitálního skloubení, zákazem činností s doskoky či nárazy a namáhavými pohyby páteře a nutnosti zabránit prudkým pohybům hlavy. Při osobních aktivitách je nutný permanentní dohled, který vykonává v mateřské škole asistent pedagoga a v běžném životě rodič či jiná proškolená osoba.
10. Žalobce namítal, že mimo péči o zdraví není schopen zvládnout úkony i u dalších základních životních potřeb (dále jen „ZŽP“), a to zejména ZŽP mobility, stravování, tělesné hygieny, výkonu fyziologické potřeby a osobních aktivit, a to ve smyslu § 2 odst. 1 a § 2 a vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „vyhláška č. 505/2006 Sb.“). Tyto skutečnosti vyplývají i ze sociálního šetření.
11. **Žalovaný ve vyjádření k žalobě** uvedl, že žalobce blíže nespecifikoval námitky, se kterými se žalovaný nevypořádal. Dle názoru žalovaného se tento s námitkami týkajícími se výhradně zvládání ZŽP mobilita podrobně vypořádal na straně 5 žalobou napadeného rozhodnutí, a to v návaznosti na kompetence žalobce v oblasti pohybové a kardiopulmonální, s odkazem na zjištěný zdravotní stav a případné omezení pohybového aparátu, a i s ohledem na skutečnosti zjištěné v rámci sociálního šetření. Na straně 4 žalobou napadeného rozhodnutí žalovaný podrobně uvedl všechny lékařské nálezy, které měla posudková komise k dispozici a z nichž při hodnocení schopností zvládat jednotlivé ZŽP vycházela. Žalovaný se také jednoznačně vyjádřil, z jakého důvodu vycházel z posudku posudkové komise na straně 2 – 3 rozhodnutí, nezpochybnil závažnost zdravotního stavu žalobce a zcela jistě z rozhodnutí nevyplývá, že by kterýkoliv z důkazů byl považován za lichý.
12. Výsledek sociálního šetření slouží jako podklad pro hodnocení schopností zvládat ZŽP. Žalovaný pak hodnotí úplnost, celistvost, přesvědčivost, přezkoumatelnost a bezrozpornost posudku posudkové komise, protože sám nedisponuje kompetencemi k hodnocení funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat ZŽP. O všech těchto skutečnostech, zejména o výsledku posouzení zdravotního stavu žalovaný v rozhodnutí uvedl své úvahy, které ho vedly k rozhodnutí.
13. K námitkám žalobce proti správnosti posudku posudkové komise žalovaný zdůraznil, že pro zvládání ZŽP se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na tuto schopnost, přičemž pro uznání závislosti v příslušné ZŽP musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopností zvládat ZŽP. Pro stanovení neschopnosti zvládat ZŽP je nejdříve třeba zjistit, zda porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy nelze zvládnout ZŽP ani s využitím zachovaných potenciálů a kompetencí osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku (§ 9 odst. 4 a 5 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí). Hodnotí se rozsah duševních, mentálních, tělesných a smyslových funkčních schopností a to, zda jsou dostatečné k pravidelnému zvládání ZŽP a u dítěte je dále při hodnocení potřeby mimořádné péče nutno porovnat rozsah, intenzitu a náročnost péče, kterou je třeba věnovat posuzované osobě se zdravotním postižením, s péčí, kterou je třeba věnovat zdravé fyzické osobě téhož

věku (§ 10 zákona o sociálních službách). Představa, že zjištěná diagnóza automaticky znamená neschopnost zvládat konkrétní ZŽP či jednotlivou aktivitu v jejím rámci, je v příkrém rozporu se zákonem o sociálních službách, respektive se způsobem hodnocení zdravotního stavu, funkčních poruch a zvládání ZŽP. Zjištěný a prokázaný zdravotní stav musí mít za následek poruchu funkčních schopností a tato porucha musí být navíc ještě v úrovni úplné nebo těžké poruchy a musí příčinně způsobovat neschopnost zvládat ZŽP. Z tohoto pohledu se také hodnotí veškeré individuální okolnosti na straně posuzované osoby. Podle žalovaného posudek posudkové komise uvedenému dostál.

14. V odvolání žalobce namítal pouze nezvládání ZŽP mobility, nezvládání ostatních ZŽP žalobce v odvolání nenamítal, a proto se jimi žalovaný nezabýval. Žalovaný se zabýval rovněž zvládáním ZŽP osobní aktivity, která, na rozdíl od okresní správy sociálního zabezpečení (dále jen „OSSZ“), nebyla posudkovou komisí uznána jako nezvládaná.
15. K namítanému rozporu mezi výsledkem posouzení stupně závislosti a záznamem z provedeného sociálního šetření žalovaný uvedl, že ze záznamu ze sociálního šetření vyplývá, že žalobce má diagnostikované vzácné onemocnění, které mu způsobuje určité obtíže, nemá však zakázanou chůzi na delší vzdálenosti, je schopen chůze bez kompenzačních pomůcek, pohybuje se s mírnými omezeními, matka pozoruje menší obratnost a opoždění oproti vrstevníkům; ostatní úkony žalobce zvládá rámcově srovnatelně s vrstevníky, začínají se projevovat potíže s koordinací a s jemnou motorikou. U žalobce nebyly popsány a prokázány těžké nebo úplné poruchy funkčních schopností, a to jak pohybového, smyslového, duševního či mentálního charakteru. Žalovaný mezi výsledkem posouzení stupně závislosti a výsledkem sociálního šetření rozporu neshledal. Žalobce navštěvuje mateřskou školu, účastní se aktivit spolu s ostatními dětmi a pohybuje se mimo sféru osoby pečující. Žalovaný nesouhlasil s názorem žalobce, že napadené rozhodnutí je pouze souborem negací týkajících se jeho schopností zvládat ZŽP. Podle žalovaného bylo třeba při hodnocení zvládání ZŽP uvést absenci závažného funkčního postižení, které by zapříčinilo neschopnost danou ZŽP zvládat v přijatelném standardu a srovnatelně se zdravou fyzickou osobou téhož věku.
16. Žalovaný doplnil, že podklady pro hodnocení zvládání ZŽP ve svém rozhodnutí uvedl. Posudková komise ve svém posudkovém hodnocení uvádí nejen zjištěné diagnózy, ale provedla výpis zásadních poznatků z předložených lékařských nálezů vztahujících se k případnému funkčnímu postižení, které by mohlo způsobit nezvládání některé ZŽP a rovněž uvedla závěry ze sociálního šetření a vlastního posouzení žalobce při jednání posudkové komise. Vyhodnocení těchto poznatků je součástí posudku. Posudková komise se při hodnocení zabývala všemi zjištěnými skutečnostmi, a to jednotlivě i ve vzájemných souvislostech v návaznosti na předpisy sociálního zabezpečení. Posudková komise posoudila zdravotní stav v návaznosti na každý jednotlivý podklad a opírala se o všechny získané podklady. Jeden z podkladů bez návaznosti na další nemůže být zásadním podkladem pro posouzení zdravotního stavu. Žalobce konkrétně neuvedl, že které jím předložené lékařské zprávy má vyplývat, že jeho zdravotní stav způsobuje nezvládání další konkrétní ZŽP.
17. Žalobce v žalobě opomenul § 1 odst. 4 vyhlášky č. 505/2006 Sb., podle kterého se za neschopnost zvládání ZŽP považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných prostor nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze

zvládnout ZŽP v přijatelném standardu. Úplná nebo těžká porucha funkčních schopností u žalobce prokázána nebyla.

18. **Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci přezkoumal** napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“) a řízení předcházející jeho vydání v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), tedy ke dni 24. 1. 2018.
19. **Soud zjistil z napadeného rozhodnutí**, že podle žalovaného posouzení stupně závislosti je plně v kompetenci posudkových lékařů a že posudková komise posoudila zdravotní stav žalobce na základě kompletní lékařské dokumentace a souvisejících podkladů s tím, že posudkoví lékaři vycházeli z aktuálního zdravotního stavu žalobce z objektivně zjištěných posudkově významných skutečností. Žalovaný považoval posudek posudkové komise za vnitřně bezrozporný a stanovisko posudkové komise za objektivní, a to především s ohledem na aktuální kompletní podkladovou dokumentaci, kterou měla posudková komise k dispozici. Žalovaný citoval z vyhlášky č. 505/2006 Sb. (jako shora ve vyjádření k žalobě). Žalovaný konstatoval, že posudek posudkové komise je úplný, objektivní a přesvědčivý a spolehlivě prokázal, že žalobce nesplňuje podmínky pro přiznání příspěvku na péči. Posudková komise zpracovala posudek v řádném složení komise za účasti specialisty v oboru interního lékařství podle povahy diagnostikovaných zdravotních obtíží žalobce. Žalovaný vypsál, ze kterých lékařských zpráv posudková komise vycházela a jakou další dokumentaci měla k dispozici. Závěry nebyly v rozporu s lékařskými nálezy, které měla posudková komise k dispozici. Posudková komise se vypořádala se všemi rozhodnými skutečnostmi podle zákona o sociálních službách a své posudkové závěry řádně zdůvodnila. Žalovaný poznamenal, že posouzení stupně závislosti nezávisí na volné úvaze posudkové komise, ale musí odpovídat zákonem stanoveným kritériím podle přílohy č. 1 k vyhlášce č. 505/2006 Sb.
20. Žalovaný opětovně zdůraznil k námitce o správnosti posudku, že posouzení stupně závislosti je věcí odborně medicínskou, a proto žalovaný nehodnotil věcnou správnost posudku a jeho přezkumná činnost se omezila na přezkum úplnosti a přesvědčivosti posudku. Žalovaný nebyl kompetentní hodnotit jednotlivé lékařské nálezy, protože nemá odborné znalosti a navíc neměl zdravotnickou dokumentaci žalobce ani k dispozici. Posudkové lékařství je specializovaný obor vyžadující znalost klinické medicíny a práva sociálního zabezpečení a současně interpretaci při posuzování zdravotního stavu u jednotlivých posudkových kategorií. Stupeň závislosti je schopen tedy posoudit pouze posudkový lékař, který se řídí příslušnými zákony a prováděcími předpisy. Změnu těchto právních předpisů může provést pouze zákonodárce.
21. U žalobce bylo prokázáno, že není schopen samostatně zvládat jednu z devíti ZŽP, a to péči o zdraví. U zbývajících ZŽP považoval žalovaný za prokázané, že by je měl být žalobce schopen samostatně vykonat vzhledem ke svému objektivizovanému zdravotnímu stavu. Žalobce je schopen zvládat i ZŽP osobní aktivity, protože se u něj i přes diagnostikované onemocnění nejedná o těžkou nebo úplnou poruchu funkce, respektive kognitivní schopnosti žalobce jsou dostatečné, žalobce vidí a je schopen chůze bez pomůcek na delší vzdálenost. Žalobce je oběhově kompenzován, nejsou u něj přítomny parézy končetin a hybnost kloubů dolních končetin je rozsahově v normě. Žalobce navštěvuje mateřskou školu, kde se účastní pohybových aktivit, a to dle svých možností. Vycházky zvládá spolu s ostatními dětmi, po schodech se pohybuje s přísunem, drží se

zábradlí. Žalobce má kvalitní slovní zásobu a počítá do tří, pojmenuje některé číslice nebo nakreslí kruh. Žalobce snadno navazuje kontakt s dětmi, projevuje zájem o hry a je schopen dodržovat i pravidla her. Žalobce je společenský a komunikativní a i přes diagnostikovanou onemocnění je schopen chůze bez pomůcek i na delší vzdálenost. Z provedeného sociálního šetření vyplývá, že žalobce se pohybuje samostatnou chůzí bez pomůcek, sám je schopen si sednout a vstát ze sedu, musí se však vyvarovat prudkých pohybů hlavy. Preventivní dohled z důvodu rizika pádu nelze považovat za neschopnost zvládat ZŽP v oblasti mobility, neboť se nejedná o těžkou nebo úplnou poruchu funkčních schopností. Žalovaný citoval § 3 písm. c), § 7, § 8, § 9 odst. 4 a 5 a § 10 zákona o sociálních službách.

22. Krajský soud dospěl k závěru, že žaloba **není důvodná**.
23. Soud se ztotožnil se skutkovými a právními závěry správních orgánů a jejich argumentací, včetně úvah uvedených ve vyjádření k žalobě.
24. Námitku nepřezkoumatelnosti neshledal soud důvodnou. Správní orgány I. a II. stupně a potažmo rozhodnutí obou těchto orgánů coby jeden přezkoumávaný celek, se vypořádaly se všemi vznesenými námitkami. K otázce nepřezkoumatelnosti soudního rozhodnutí z hlediska nesrozumitelnosti či nedostatku důvodů rozhodnutí se vyjádřil Nejvyšší správní soud, např. ve svém rozsudku ze dne 4. 12. 2003, sp. zn. 2 Ads 58/2003 (všechna rozhodnutí správních soudů jsou dostupná na www.nssoud.cz), takto: *„Za nesrozumitelné lze obecně považovat takové soudní rozhodnutí, jehož výrok je vnitřně rozporný, kdy nelze zjistit, zda soud žalobu zamítl nebo o ní odmítl rozhodnout, případy, kdy nelze seznat co je výrok a co odůvodnění, dále rozhodnutí, z něhož není patrné, které osoby jsou jeho adresátem, rozhodnutí s nevhodnou formulací výroku, která má za následek, že rozhodnutí nikoho nezavazuje apod. Nedostatkem důvodů pak nelze rozumět dílčí nedostatky odůvodnění soudního rozhodnutí, ale pouze nedostatek důvodů skutkových. Skutkovými důvody, pro jejichž nedostatek je možno rozhodnutí soudu zrušit pro nepřezkoumatelnost, budou takové vady skutkových zjištění, která utvářejí rozhodovací důvody, typicky tedy tam, kde soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem anebo tam, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy v řízení byly provedeny.“* O žádnou z těchto situací se však v souzené věci nejednalo.
25. Příspěvek na péči se poskytuje osobám závislým na pomoci jiné osoby (§ 7 odst. 1 zákona o sociálních službách), přičemž stupně závislosti jsou rozděleny podle počtu ZŽP, jež daná osoba není schopna zvládat (§ 8 odst. 2 zákona o sociálních službách). ZŽP, které jsou pro účely zjištění stupně závislosti osoby na pomoci jiné fyzické osoby posuzovány, je celkem deset: mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost – ta se neposuzuje u dětí [§ 9 odst. 1 písm. a) až j) zákona o sociálních službách].
26. Obsah těchto ZŽP je konkretizován výčtem aktivit v příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. Podle § 2a vyhlášky č. 505/2006 Sb. pro závěr, že posuzovaná osoba je při zajištění některé z životních potřeb závislá na pomoci jiné fyzické osoby, postačuje, pokud posuzovaná osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat danou ZŽP vymezena v příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb.
27. Při rozhodování o příspěvku na péči je zásadním a rozhodujícím důkazem posudek závislosti osoby. Na posudek závislosti osoby na péči je podle konstantní judikatury třeba

nahlížet jako na kterýkoliv jiný důkazní prostředek, neboť se sice jedná o tzv. „povinný důkaz“, nikoliv však o závazné stanovisko či závazný podklad rozhodnutí. Z toho důvodu není správnost posudku presumována, posudek proto podléhá hodnocení správního orgánu a nemůže být bez dalšího převzat jako pravdivý. Při rozhodování ve věci příspěvku však správní orgán neposuzuje věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti [srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) ze dne 3. 2. 2010, č. j. 3 Ads 77/2009-59; či ze dne 22. 10. 2009, č. j. 3 Ads 48/2009-104]. Při hodnocení posudku je proto podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009-53, stěžejní, že *„posudková komise MPSV je při posuzování stupně závislosti [...] povinna vycházet ve smyslu § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem ošetřujícího lékaře, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře. Na takový posudek jako svou podstatou rozhodující důkaz je třeba klást požadavek úplnosti a přesvědčivosti. To v posuzované věci platí především pro řízení před žalovaným správním orgánem, jako orgánem odvolacím, pro jehož řízení a rozhodnutí byl posudek vyžádán. Obdobně je pak třeba posuzovat požadavky na tento posudek kladené v případném soudním přezkumném řízení.“* Samotná realizace tohoto požadavku pak dle rozsudku NSS ze dne 20. 12. 2018, č. j. 10 Ads 269/2018-29, v praxi spočívá v tom, že se posudková komise *„musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaná osoba namítá, a vyjádřit se k její schopnosti zvládat veškeré aktivity vyjmenované u jednotlivých životních potřeb v příloze č. 1 vyhlášky MPSV č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách. Případnými spornými dílčími aktivitami se posudková komise musí detailně zabývat a své úvahy opřít o dostatečně zjištěný skutkový stav. Posudek je rozhodujícím důkazem v řízení o přiznání příspěvku na péči, pokud nevzbuzuje pochybnosti o své celistvosti a přesvědčivosti a neexistují jiné důkazy, které jeho správnost zpochybňují. V případě vzniku pochybností či nesrovnalostí mezi podkladovou dokumentací, tvrzeními posuzované osoby a závěry posudkové komise je pak na místě provést osobní vyšetření posuzované osoby. Právě osobní posouzení, byť není obligatorní zákonnou podmínkou, by mělo být v podobných případech pravidlem a současně vhodným způsobem, jak takové pochybnosti vyvrátit (srov. rozsudek NSS ze dne 20. 5. 2015, č. j. 3 Ads 214/2014-25). Nenaplnění výše uvedených požadavků je vadou řízení před správním orgánem ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.*

28. Podle posudku posudkové komise byla žalobci jako nezvládaná uznána pouze ZŽP péče o zdraví. V žalobě žalobce namítal ještě nezvládání ZŽP mobilita, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena a výkon fyziologické potřeby.
29. Bylo povinností žalovaného, respektive posudkové komise, aby dostatečně precizním způsobem zdůvodnila, z jakého důvodu nepřiznaly žalobci příspěvek na péči. Tento postup je obzvláště nutný v případech, kdy je nepříznivý zdravotní stav účastníka trvalého charakteru a bez vyhlídek dalšího zlepšení, jako tomu bylo v posuzované věci (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 5. 2015, č. j. 3 Ads 214/2014-26). Podle soudu žalovaný i posudková komise tomuto požadavku dostály.
30. Ze záznamu ze sociálního šetření vyplynulo, že žalobce vlivem svého vzácného onemocnění má projevy koordinační poruchy, asymetrické držení těla a musí se vyvarovat některých pohybů a šetřit krční páteř. Žalobce má zákaz činností s doskoky, nárazovými a namáhavými pohyby páteře a musí zabránit prudkým pohybům hlavy, má zákaz kotoulů. Žalobci není doporučena chůze na delší vzdálenosti, používají kočárek. V současné době

žalobce chodí bez kompenzačních pomůcek a pohybuje se s mírnými omezeními, má potíže při celkové koordinaci a podle matky má žalobce menší obratnost a opoždění ve srovnání s vrstevníky. Orientaci má žalobce na úrovni vrstevníků, komunikace je dobrá, žalobce navazuje kontakt, mluví zřetelně, komunikace odpovídá věku. Ostatní úkony žalobce zvládá rámcově srovnatelně s vrstevníky, ale projevují se již potíže s koordinací i s jemnou motorikou, má špatnou funkci středových prstů. Je plánován nástup do mateřské školy, ale pouze za přítomnosti asistenta, nutný je trvalý dohled a dopomoc. Péče o zdraví je náročná, probíhají časté návštěvy odborníků, rodina jezdí často do Prahy k odborníkům, žalobce je v péči neurologa, urologa, endokrinologa a hematologa. Matka žalobce důsledně zajišťuje rehabilitační cvičení dle Vojty a Bobatha. Doposud žalobce nebyl v kolektivním zařízení, od září je plánován nástup do běžné mateřské školy, ale s nutností asistenta. Prozatím má žalobce kontakt s vrstevníky za přítomnosti rodičů, dokáže s nimi komunikovat, ale je nutný trvalý dohled, při pohybu se musí některých činností vyvarovat. Žalobce je brzy unavený.

31. Žalobce žádné lékařské zprávy k žalobě ani v průběhu soudního řízení správního soudu nedoložil a žádné lékařské zprávy nejsou ani součástí správních spisů, doložených soudem žalovaným. Soud proto vycházel z dostupných důkazů ve správním spise – listin vydaných či doložených ve správním řízení a soudním řízení správním, a to bez jakékoli lékařské zprávy.
32. Podle přílohy č. 1 k vyhlášce č. 505/2006 Sb. za schopnost zvládat ZŽP mobilita se považuje stav, kdy osoba je schopna zvládat 1. vstávání a usedání, 2. stoj, 3. zaujímat a měnit polohy, 4. pohybovat se chůzí krok za krokem, popřípadě i s přerušováním zastávkami, v bytě a běžném terénu v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu, 5. otevírat a zavírat dveře, 6. chůzi po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů, 7. nastupovat a vystupovat z dopravních prostředků včetně bariérových, a používat je.
33. Podle přílohy metodického pokynu vrchní ředitelky úseku lékařské posudkové služby č. 11/2011 se u dítěte ve věku od 3 do 5 let považuje ZŽP mobilita za nezvládanou, pokud nechodí samostatně. Žalobce podle záznamu ze sociálního šetření chodí bez kompenzačních pomůcek a pohybuje se s mírnými omezeními. V posudku Posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ostravě na straně 4 uvedla ze zprávy MUDr. M. ze dne 13. 4. 2017, že žalobce ujde nejvýše 800 m, jednou ušel 2 km bez dopomoci, zvládá lépe schody, nyní chodí s větší jistotou, na bolesti si nestěžuje a začal víc běhat. ZŽP mobilita proto nelze uznat žalobci jako nezvládanou.
34. Ačkoli metodický pokyn není obecným závazným předpisem, pokud vytvoří správní praxi, tato závazná je - srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2005, č. j. 2 Ans 1/2005-57, č. ve Sb. NSS 605/2005, podle kterého „*vytvořila-li se na základě pokynu Ministerstva financí č. D-144 z roku 1996, o stanovení lhůt pro uzavření vytykácího řízení (§ 43 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků), správní praxe spočívající v tom, že vytykácí řízení se uzavírají v určitých lhůtách, případně ve lhůtách prodloužených podle přesně určených pravidel, vyplývá ze zásady zákazu libovůle a neodůvodněně nerovného zacházení (čl. 1 věta první Listiny základních práv a svobod), že pro správní orgán je takováto správní praxe právně závazná*“.
35. Podle přílohy č. 1 k vyhlášce č. 505/2006 Sb. za schopnost zvládat ZŽP stravování se považuje stav, kdy osoba je schopna 1. vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny,

2. nalít nápoj, 3. rozdělit stravu na menší kousky a naservírovat ji, 4. najíst se a napít, 5. dodržovat stanovený dietní režim, 6. konzumovat stravu v obvyklém denním režimu, 7. přemístit nápoj a stravu na místo konzumace. Podle přílohy metodického pokynu vrchní ředitelky úseku lékařské posudkové služby č. 11/2011 se u dítěte ve věku 3 – 5 let považuje za nezvládanou ZŽP stravování stav, kdy se dítě samostatně nenají a nenapije a nepoužívá lžíci. Podle sociálního šetření má žalobce menší obratnost a opoždění ve srovnání s vrstevníky, ostatní úkony žalobce zvládá rámcově srovnatelně s vrstevníky, ale projevují se již potíže s koordinací i s jemnou motorikou, má špatnou funkci středových prstů. Při sociálním šetření nic dalšího žalobce nenamítal a v žalobě žalobce pouze uvedl, že není schopen nalít si nápoj a rozdělit stravu na menší kousky a s omezeními je schopen ji rovněž částečně přemístit. Žalobce však nenamítal, že by nebyl schopen se samostatně najíst a napít a že by nepoužíval lžíci. V posudku Posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ostravě na straně 4 uvedla ze zprávy speciálního pedagoga ze dne 26. 6. 2017, že žalobce se sám nají, donese si tácek se svačinou ke stolečku. Proto nelze tuto ZŽP uznat jako nezvládanou, žalobce to neprokázal.

36. Podle přílohy č. 1 k vyhlášce č. 505/2006 Sb. za schopnost zvládat ZŽP oblékání a obouvání se považuje stav, kdy osoba je schopna 1. vybrat si oblečení a obutí přiměřené okolnostem, 2. rozeznat rub a líc oblečení a správně je vrstvit, 3. oblékat se a obouvat se, 4. svlékat se a zouvat se, 5. manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem. Podle přílohy metodického pokynu vrchní ředitelky úseku lékařské posudkové služby č. 11/2011 se u dítěte ve věku od 3 do 5 let považuje ZŽP oblékání a obouvání za nezvládanou, pokud dítě nespolupracuje při vysvlékání a oblékání, ve věku od 4 let ani na pokyn. Podle sociálního šetření žalobce ostatní úkony zvládá rámcově srovnatelně s vrstevníky, ale projevují se již potíže s koordinací i s jemnou motorikou, má špatnou funkci středových prstů. V žalobě žalobce doplnil omezení při nošení korzetu. Při sociálním šetření nic dalšího žalobce nenamítal, ani v žalobě. V posudku Posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ostravě na straně 4 uvedla ze zprávy speciálního pedagoga ze dne 26. 6. 2017, že žalobce vzhledem ke korzetu potřebuje dopomoc s převlékáním, tužku bere do pravé ruky, již v náznaku špetky. Proto nelze tuto ZŽP uznat jako nezvládanou, žalobce to neprokázal.
37. Podle přílohy č. 1 k vyhlášce č. 505/2006 Sb. za schopnost zvládat ZŽP tělesná hygiena se považuje stav, kdy osoba je schopna 1. použít hygienické zařízení, 2. dodržovat tělesnou hygienu, mýt si a osušovat si jednotlivé části těla, 3. provádět celkovou hygienu, 4. česat se, provádět ústní hygienu, holit se. Podle přílohy metodického pokynu vrchní ředitelky úseku lékařské posudkové služby č. 11/2011 se u dítěte ve věku od 3 let považuje tato ZŽP za nezvládanou, když si dítě neumyje a neosuší ruce a od 4 let ještě k tomu nečistí zuby ani na pokyn. Podle sociálního šetření žalobce ostatní úkony zvládá rámcově srovnatelně s vrstevníky, ale projevují se již potíže s koordinací i s jemnou motorikou, má špatnou funkci středových prstů. Při sociálním šetření nic dalšího žalobce nenamítal a v žalobě žalobce uvedl, že bez pomoci nesundá korzet a není tedy schopen ani použít hygienické zařízení; ostatní úkony tělesné hygieny je s ohledem na omezení jemné motoriky schopen provádět s dopomocí. V posudku Posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ostravě na straně 4 uvedla ze zprávy speciálního pedagoga ze dne 26. 6. 2017, že žalobce vzhledem ke korzetu potřebuje dopomoc s převlékáním, tužku bere do pravé ruky, již v náznaku špetky. Proto nelze tuto ZŽP uznat jako nezvládanou, žalobce to neprokázal.

38. Podle přílohy č. 1 k vyhlášce č. 505/2006 Sb. za schopnost zvládat ZŽP výkon fyziologické potřeby se považuje stav, kdy osoba je schopna 1. včas používat WC, 2. zaujmout vhodnou polohu, 3. vyprázdnit se, 4. provést očistu, 5. používat hygienické pomůcky. Podle přílohy metodického pokynu vrchní ředitelky úseku lékařské posudkové služby č. 11/2011 se u dítěte ve věku od 3 let považuje tato ZŽP za nezvládanou, když neudrží stolicí a moč a je zde nutnost vybavování a ve věku od 4 let navíc neumí použít WC. Podle sociálního šetření žalobce ostatní úkony zvládá rámcově srovnatelně s vrstevníky, ale projevují se již potíže s koordinací i s jemnou motorikou, má špatnou funkci středových prstů. V žalobě žalobce uvedl, že bez pomoci nesundá korzet a není tedy schopen ani použít hygienické zařízení; ostatní úkony tělesné hygieny je s ohledem na omezení jemné motoriky schopen provádět s dopomocí. Dále žalobce v žalobě uvedl, že dosud není schopen vždy včas použít WC, s ohledem na nošení korzetu se sám nevysvlékne a neprovede očistu. Vzhledem k omezení hybnosti jemné motoriky a rozsahu pohybu paží žalobce není schopen regulovat směr vyprazdňování. Vyprazdňování zvládá. V posudku Posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ostravě na straně 4 uvedla ze zprávy speciálního pedagoga ze dne 26. 6. 2017, že žalobce potřebu WC hlásí, občas má ještě při vyprazdňování nehodu, když je zabráný do hry. Žalobce však nenamítal, že neudrží stolicí a moč a je zde nutnost vybavování a ve věku od 4 let navíc neumí použít WC. Proto nelze tuto ZŽP uznat jako nezvládanou, žalobce to neprokázal.
39. Podle přílohy č. 1 k vyhlášce č. 505/2006 Sb. za schopnost zvládat ZŽP osobní aktivity se považuje stav, kdy osoba je schopna 1. navazovat kontakty a vztahy s jinými osobami, 2. plánovat a uspořádat osobní aktivity, 3. styku se společenským prostředím, 4. stanovit si a dodržet denní program, 5. vykonávat aktivity obvyklé věku a prostředí, například vzdělávání, zaměstnání, volnočasové aktivity, vyřizovat své záležitosti. Podle přílohy metodického pokynu vrchní ředitelky úseku lékařské posudkové služby č. 11/2011 se u dítěte ve věku od 3 let považuje tato ZŽP za nezvládanou, když si dítě nehraje, nesleduje hru ostatních dětí, nepřidává se k jednotlivým hrám a ve věku od 4 let když si nehraje v kolektivu dětí, nestaví kostky a nečmárá. Podle sociálního šetření žalobce ostatní úkony zvládá rámcově srovnatelně s vrstevníky, ale projevují se již potíže s koordinací i s jemnou motorikou, má špatnou funkci středových prstů. Žalobce komunikuje, navazuje kontakt, mluví zřetelně. V posudku Posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ostravě na straně 4 uvedla ze zprávy speciálního pedagoga ze dne 26. 6. 2017, že žalobce chodí do mateřské školy, kde se účastní vycházek, má kvalitní slovní zásobu, počítá do tří, pojmenuje některé číslice, snadno navazuje kontakt s dětmi, projevuje zájem o hry, je schopný dodržovat základní pravidla hry a kreslí kruh, čmárá na papír – převažuje kruhový pohyb, projevuje zájem o kontakty. Občas má ještě při vyprazdňování nehodu, když je zabráný do hry. Proto nelze tuto ZŽP uznat jako nezvládanou, žalobce to neprokázal.
40. Nezvládání ZŽP péče o zdraví nebylo mezi účastníky sporné, správní orgány její nezvládání uznaly.
41. Podle § 64 s. ř. s. *nestanoví-li tento zákon jinak, použijí se pro řízení ve správním soudnictví přiměřeně ustanovení první a třetí části občanského soudního řádu*. Podle § 101 odst. 1 o. s. ř. *k tomu, aby bylo dosaženo účelu řízení, jsou účastníci povinni zejména a) tvrdit všechny pro rozhodnutí věci významné skutečnosti; neobsahuje-li všechna potřebná tvrzení žaloba (návrh na zahájení řízení) nebo písemné vyjádření k ní, uvedou je v průběhu řízení, b) plnit důkazní*

povinnost (§ 120 odst. 1) a další procesní povinnosti uložené jim zákonem nebo soudem, c) dbát pokynů soudu.

42. Aby účastník řízení mohl splnit svou zákonnou povinnost označit potřebné důkazy, musí především splnit svou povinnost tvrzení. Předpokladem důkazní povinnosti je tedy tvrzení skutečností účastníkem (§ 101 odst. 1 písm. a) o. s. ř.]. Teorie procesního práva v této souvislosti hovoří o břemeni tvrzení. Mezi povinnostmi tvrzení a povinnostmi důkazní je úzká vzájemná vazba. Jestliže účastník nesplní svou povinnost tvrdit skutečnosti rozhodné z hlediska hypotézy právní normy, pak zpravidla ani nemůže splnit důkazní povinnost. Jinými slovy, nesplnění povinnosti tvrzení, tedy neunesení břemene tvrzení, má za následek, že skutečnost, kterou účastník vůbec netvrdil a která nevyšla jinak v řízení najevo (například dotazováním ze strany soudu), zpravidla nebude předmětem dokazování (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 29 Odo 1014/2003, ze dne 3. listopadu 2005, www.nsoud.cz). K tomu je nutné dodat, že soudní řízení správní je svou povahou řízení kasační, přezkumné, a nikoli nalézací. Tím spíše má žalobce povinnost tvrdit konkrétní skutečnosti na podporu svých žalobních tvrzení a tato prokázat či navrhnout důkazy k jejich prokázání.
43. Žalobní námitky, podle nichž nebyl dostatečně zjištěn skutkový stav a žalobce je závislý na pomoci jiné fyzické osoby u více ZZP než jen ZZP péče o zdraví, soud vzhledem k výše uvedenému neshledal důvodné.
44. Závěrem soud shrnuje, že správní orgány zjistily správně skutkový stav, vybraly správně právní předpisy, pod které jej subsumovaly a z toho vyvodily v souladu se zákonem správné skutkové i právní závěry, se kterými se soud ztotožnil, a proto žalobu zamítl.
45. Soud v souladu s § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť žalobce v něm neměl úspěch a správnímu orgánu takové právo ve věcech sociální péče nepřísluší.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je **možno** podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně ve lhůtě do dvou týdnů po jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské nám. 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaje o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Olomouc 30. srpna 2019

JUDr. Martina Radkova, Ph.D. v. r.
samosoudkyně